

Na osnovu Člana 64. Stav 2. Tačka v. Zakona o visokom obrazovanju Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske”, br. 73/10, 104/11, 84/12, 108/13 i 44/15) i Člana 28. Statuta Univerziteta za poslovni inženjering i menadžment Banja Luka, dana 31.10.2015. godine, Senat Univerziteta donosi

O D L U K U

o usvajanju Pravilnika o organizaciji obrazovnog rada

Član 1.

Senat Univerziteta za poslovni inženjering i menadžment Banja Luka donosi ovaj Pravilnik kao opšti akt Univerziteta koji reguliše sva pitanja koja se tiču procesa organizacije i sprovodenja djelatnosti visokog obrazovanja kao osnovne djelatnosti Univerziteta.

Ovaj Pravilnik sadržan je u prilogu Odluke i čini njen sastavni dispozitivni dio.

Član 2.

Pravilnik stupa na snagu danom donošenja ove Odluke a počinje se primjenjivati 8. dana od dana objavljivanja na službenoj web stranici Univerziteta.

Broj: S- 139/15

Datum: 31.10.2015.

Predsjedavajući Senata

---

prof. dr Snežana Pantelić Vujanić

PRAVILNIK

O ORGANIZACIJI OBRAZOVNOG RADA NA UNIVERZITETU

Član 1.

Ovaj Pravilnik detaljnije i preciznije uređuje sva pitanja koja se tiču djelatnosti visokog obrazovanja, kao osnovne djelatnosti Univerziteta za poslovni inženjerig i menadžment Banja Luka, a koja su načelno utvrđena Zakonom i Statutom Univerziteta.

Djelatnost visokog obrazovanja je organizovana djelatnost učenja, obuke i ospozobljavanja pojedinca za sticanje visokog nivoa znanja, iskustva i vještina u određenoj oblasti obrazovanja a u cilju stvaranja kompetencija i sposobnosti za obavljanje društveno odgovornih i korisnih poslova, samostalno kritičko razmišljanje i intelektualno stvaranje.

Član 2.

Djelatnost visokog obrazovanja na Univerzitetu realizuje se kroz licencirane ili akreditovane studijske programe unutar fakulteta kao organizacionih jedinica Univerziteta.

Sadržaj i kvalitet zvanja, vještina i iskustva koje student stiče u procesu visokog obrazovanja definiše se nastavnim planom i programom za svaki licencirani odnosno akreditovani studijski program.

Opšta pravila nastavnog procesa

Član 3.

Univerzitet organizuje i izvodi nastavni proces (u dalnjem tekstu: nastava) na svim godinama studija prema rasporedu i planu aktivnosti definisanim u akademskom kalendaru kojeg usvaja Senat.

Akademskim kalendarom definišu se sljedeća pitanja:

- vrijeme i period izvođnja nastave;
- vrijeme realizacije završnih ispita;
- vrijeme i raspored održavanja naučnih i stručnih skupova i manifestacija;
- vrijeme organizovanja studijskih posjeta i putovanja;
- vrijeme realizacije zabavnih, sportskih i kulturnih sadržaja za studente;
- odmori i neradni dani na Univerzitetu.

U slučaju iznenadnih i neplaniranih okolnosti, rektor Univerziteta može odobriti izmjene u realizaciji akademskog kalendara tokom akademske godine o čemu je dužan obavjestiti Senat na narednoj sjednici.

Član 4.

Nastava na Univerzitetu realizuje se u dva semestra (zimskom i ljetnom) u trajanju od 15 sedmica po semestru, sa brojem časova definisanim nastavnim planom i programom za svaki nastavni predmet.

Nastava se sastoji od nekoliko povezanih elemenata i to: predavanja, vježbi, izrade i prezentacije seminarских radova, stručne prakse, samostalnog rada uz povremene konsultacije, kolokvijuma, terenskog rada, naučnih istraživanja, praktičnog rada, rada sa mentorom i završnog rada.

Član 5.

Nastavni predmeti koji se izučavaju na studijskim programima mogu biti jednosemestralni i dvosemestralni, što definiše plan i program za svaki predmet.

Nastavni predmeti mogu biti obavezni, izborni i fakultativni.

Nastavnim planom studija u prvom i drugom ciklusu utvrđuje se najmanje 20 a najviše 25 časova nastave sedmično.

Član 6.

Godina studija na svakom studijskom programu bodovana je sa ukupno 60 ECTS bodova.

Zbir od 60 ECTS bodova po studijskoj godini, odgovara prosječnom ukupnom angažovanju studenta u obimu 40-časovne radne sedmice tokom jedne akademske godine i sastoji se od:

- nastave,
- samostalnog rada,
- kolokvijuma,
- ispita,
- izrade završnih radova,
- praktičnog rada i
- obavljanja volonterskog rada, u skladu sa propisima koji regulišu ovu oblast.

Ukupna bodovna vrijednost prvog ciklusa studija (uključujući i završni rad) iznosi 180 ECTS bodova odnosno 240 ECTS.

Ukupna bodovna vrijednost drugog ciklusa studija (uključujući i završni rad) iznosi 120 ECTS bodova odnosno 60 ECTS.

Ukupna bodovna vrijednost trećeg ciklusa studija iznosi 180 ECTS.

Član 7.

Nastavu na Univerzitetu izvode odgovorni nastavnici i saradnici, izabrani u proceduri definisanoj Statutom Univerziteta.

Prije početka svake akademske godine, Senat utvrđuje listu odgovornih nastavnika i saradnika na svim ciklusima studija za tu akademsku godinu.

Listu nastavnika i saradnika predlaže vijeće organizacionih jedinica na osnovu predloška dekana organizacione jedinice.

Odgovorni nastavnik ili saradnik je lice koje ima izbor u zvanje za užu naučnu oblast kojoj pripada nastavni predmet za koji mu je povjerena odgovornost i koji je zaključio ugovor o radu sa Univerzitetom u kome je definisano za koji/e nastavni/e predmet/e je odgovoran.

Član 8.

Odgovorni nastavnik na prvom predavanju u akademskoj godini (uvodno predavanje) upoznaje detaljno studente sa:

- programom predmeta,
- načinom izvođenja nastave,
- studentskim obavezama,
- elementima provjeravanja znanja i kriterijima za ocjenjivanje,
- uslovima za pristup na ispit (dobijanje potpisa),
- obaveznom i dodatnom literaturom.

Elementi iz stava 1 ovog člana sastavni su dio takozvanog "Predmetnog obrasca", kojeg su odgovorni nastavnici dužni precizirati i predočiti studentima na početku akademske godine.

Predmetni obrazac se ne može mijenjati u toku školske godine.

Član 9.

Izvođenje nastave je organizovani i planski proces koji uključuje aktivnosti na realizaciji nastavnog plana i programa kao što su: organizovanje nastave, pripremu predavanja i vježbi, održavanje predavanja, vježbi, seminara i terenskog rada, kao i neprekidno praćenje i procjenjivanje aktivnog rada studenata.

Predavanja su oblik nastave u kojem odgovorni nastavnik izlaže gradivo u cilju upoznavanja, pojašnjavanja, približavanja i uvođenja studenta u njegovu suštinu, značaj i smisao.

Vježbe su oblik nastave u kojem saradnik ili nastavnik, kroz interakciju sa studentima, dopunjuje gradivo sa predavanja i doprinosi razumijevanju i primjeni tog znanja rješavanjem zadatka, primjera iz prakse (*case study*) ili na drugi prikladan način.

Predavanja i vježbe izvode se na jezicima konstitutivnih naroda BiH.

Član 10.

O prisustvu studenta predavanjima, vježbama i drugim oblicima aktivnosti, kao i njegovom učešću u aktivnoj realizaciji istih, odgovorni nastavnici i saradnici vode evidenciju u „evidencijskom listu“.

Smatra se da je student redovno pohađao predavanja i vježbe ako je prisustvovao izvođenju najmanje 80% predviđenih časova predavanja odnosno 70% časova vježbi.

Izgled evidencijskog lista utvrđuje rektor.

Član 11.

Seminarski radovi su samostalne studentske obrade pojedinih tema iz tekuće naučne i stručne literature uz obavezan pismeni i usmeni prikaz zadate teme.

Seminarski rad mora biti napisan na jeziku na kojem se izvodi nastava, po uobičajenim pravilima pojedine struke.

Student je dužan da preda seminarski rad u toku nastave.

Član 12.

Praktikumi su nastavni oblik u kojem studenti, pojedinačno ili u manjim grupama, sami izvode mjerena i praktične vježbe, tipične za određeni predmet.

Za pristup u određenom praktikumu mogu se nastavnim planom propisati uslovi, kao što je položen ispit iz značajnog predmeta prethodne godine, pismena provjera potrebnog predznanja, ili oboje.

Student je dužan da uspješno završi sve predviđene praktikumske vježbe, što mu se priznaje potpisom u indeks.

Nastavnim planom je određeno da li se na kraju praktikuma polaže praktični ispit, teorijski pismeni ispit, ili oboje.

U konačnu ocjenu rada studenta u praktikumu ulaze neposredne ocjene pojedinih vježbi s najmanje 50 %, što se odnosi i na terensku nastavu.

Član 13.

Nakog ispunjenja obaveza predviđenih nastavnim planom i programom za nastavne predmete, student stiče pravo prijavljivanja i polaganja završnih ispita iz tih predmeta.

Završne ispite studenti polažu se u terminima redovnih ispitnih rokova definisanih Zakonom i Statutom Univerziteta, a mogu biti realizovani u usmenoj, pismenoj ili kombinovanoj formi o čemu odlučuje odgovorni nastavnik.

Studenti

Upis na studijski program

Član 1.

Pravo upisa na Univerzitet imaju svi državljeni BiH koji imaju završenu četvorogodišnju srednju školu kao i strani državljeni pod uslovima definisanim Zakonom i međunarodnim sporazumima.

Upisom na Univerzitet lice stiče status studenta određene godine studija, jednog od studijskih programa fakulteta i odgovarajućeg ciklusa studija.

Upis na Univerzitet može biti izvršen i na osnovu ECTS bodova ili stečene kvalifikacije sa druge visokoškolske ustanove (prepis i nastavak školovanja) pod uslovima definisanim opštim aktima Univerziteta.

Član 15.

Na studijske programe prvog ciklusa studija lice se može upisati pod sljedećim uslovima:

- u prvu godinu studija upisuje se lice koje ima odgovarajući prosjek ocjena tokom srednjoškolskog obrazovanja i koje položi kvalifikacioni ispit kad je njegovo polaganje predviđeno kao obaveza,
- u drugu godinu studija upisuje se lice koje ima ostvaren dovoljan broj ECTS bodova sa prve godine studija,
- u treću godinu studija upisuje se lice koje je ostvarilo dovoljan broj ECTS bodova na prve dvije godine studija ili sa završenom višom školom odnosno kvalifikacijom koja nosi 120 ECTS bodova,
- u četvrtu godinu studija može se upisati lice koje je ostvarilo dovoljan broj ECTS bodova na prve tri godine studija ili sa završenom visokom školom, odnosno kvalifikacijom koja nosi 180 ECTS bodova,

Uslovi za priznavanje klasifikacija i ECTS bodova ostvarenih na drugom studijskom programu i/ili drugoj visokoškolskoj ustanovi definisani su Pravilnikom o mobilnosti studenata i prenosu ECTS bodova.

Član 16.

Na studijske programe drugog ciklusa studija kandidat se može upisati ako ispunjava jedan od sljedećih uslova:

- da ima završen prvi ciklus studija istog studijskog programa kao i program drugog ciklusa kojeg upisuje;
- da ima završen prvi ciklus studija studijskog programa koji pripada istoj grani obrazovanja odnosno užem naučnom polju kao i studije drugog ciklusa koji upisuje uz polaganje kvalifikacionog ispita;
- da ima završen prvi ciklus studija koji pripada drugoj grani obrazovanja odnosno naučnom polju u odnosu na granu odnosno polje kome pripadaju studije drugog ciklusa kojeg kandidat upisuje, uz obavezu ispunjena dodatnih uslova.

Sadržaj kvalifikacionog ispita kao i dodatnih uslova koje kandidat iz prethodnog stava ovog člana mora ispuniti, određuje Nastavno-naučno vijeće fakulteta matičnog za studijski program drugog ciklusa kojeg kandidat upisuje.

Član 17.

Pravo upisa na treći ciklus studija stiču lica sa završenim drugim ciklusom studija pod uslovima i na način definisan planom i programom za studije trećeg ciklusa.

Član 18.

Senat Univerziteta može donijeti odluku da je uspješno polaganje kvalifikacionog ispita, uslov za upis studenata na određene studijske programe prvog ciklusa studija,

Polaganje kvalifikacionog ispita može biti određeno i planom i programom za određene studijske programe.

Redoslijed kandidata za upis na Univerzitet određuje se na osnovu opšteg uspjeha postignutog tokom srednjoškolskog obrazovanja i rezultata postignutog na kvalifikacionom ispitu.

Član 19.

Rektor Univerziteta imenuje Komisiju za organizovanje i sproveđenje kvalifikacionog ispita.

Sadržaj ispitnih pitanja određuje nastavno-naučno vijeće fakulteta nadležnog za studijski program za kojeg se organizuje kvalifikacioni ispit.

Sadržaj ispitnih pitranja može biti određen od strane nadležnih državnih tijela.

Član 20.

Odluku o broju studenata kojima će biti omogućen upis na studijske programe donosi Senat Univerziteta na prijedlog Upravnog odbora.

Upravni odbor Univerziteta donosi odluku o visini školarine a direktor Univerziteta definiše uslove za odobravanje popusta i finansijskih pogodnosti za pojedine kategorije studenata.

Član 21.

Prilikom upisa na Univerzitet student se opredjeljuje za jedan od modela studiranja i to:

- redovno studiranje,
- studiranje uz rad.

Student ima pravo da tokom studija promijeni model studiranja ako za tu promijenu postoje uslovi definisani ovim Pravilnikom.

Model studiranja upisuje se u službenu evidenciju i INDEKS za svakog studenta.

Član 22.

Redovno studiranje je osnovni model studiranja na svim studijskim programima Univerziteta.

Smatra se da je student izabrao ovaj model ukoliko nije izričito izabrao drugi model studiranja odnosno ako mu studiranje po drugom modelu nije odobreno od strane rektora Univerziteta u slučajevima kada podnese zahtjev za promjenom modela.

Redovno studiranje podrazumijeva obavezu studenta da prisustvuje i učestvuje u svim oblicima izvođenja nastave i drugih aktivnosti na Univerzitetu kao uslova za ostvarivanje prava definisanih Statutom i opštim aktima Univerziteta.

Redovni studenti uživaju i sva prava studenata definisana zakonima Republike Srpske i BiH kao i opštim aktima Univerziteta.

Član 23.

Studiranje uz rad je drugi model studiranja na Univerzitetu koji student bira ili mu taj model odobrava Rektor kada postoji jedan od sljedećih uslova:

- da ima zaključen ugovor o radu na neodređeno vrijeme u trenutku sticanja statusa studenta Univerziteta,
- da ima zaključen ugovor o radu na određeno vrijeme kada mu se taj status odobrava zaključno sa periodom isteka važnosti ugovora o radu,
- da obavlja samostalnu privrednu djelatnost,
- da ima zaključen menadžerski ugovor na period za koji mu se odobrava studiranje po ovom modelu.

Studentu ne može biti odobreno studiranje po ovom modelu ako se školuje po sistemu učenja na daljinu kada se primjenjuju pravila definisna za taj sistem školovanja.

Student dokazuje postojanje uslova iz stava 1. ovog člana prilikom upisa ili podnošenja zahtjeva za promjenom modela studiranja.

Kontrolu postojanja uslova vrši referent Studentske službe.

Član 24.

Student koji studira uz rad nema obavezu prisustvovanja i učestvovanja u izvođenju nastave na Univerzitetu ali nema ni prava koja po zakonima i opštim aktima uživaju redovni studenti.

Postojanje uslova za studiranje po ovom modelu student dokazuje na početku svake akademске godine.

Član 25.

U zavisnosti od načina i uslova pod kojima su se upisali na studijski program, svi studenti Univerziteta dijele se u dvije kategorije:

- **studenti kojima je Univerzitet prva visokoškolska ustanova**, su lica kojima je Univerzitet PIM prva visokoškolska ustanova na kojoj se školuju i koji su sve godine studija pohađali na studijskim programima Univerziteta;
- **studenti koji su nastavili školovanje na Univerzitetu**, su lica koja su određeno zvanje i/ili ECTS bodove odnosno ispite, stekli odnosno položili na drugoj visokoškolskoj ustanovi i kojima su ti rezultati priznati prilikom upisa na Univerzitet.

Obe kategorije studenata iz člana 1. ovog stava ravnopravni su u pravima i obavezama na Univerzitetu.

Lice koje se upiše na Univerzitet, a koje tokom studija provede jedan period školovanja na drugoj visokoškolskoj ustanovi sa kojom Univerzitet PIM ima potpisani ugovor o razmjeni studenata ili zajedničkom obrazovanju, smatra se redovnim studentom Univerziteta od početka do kraja studija.

Student kome je prestao status studenta, a koji je ostvario određeni broj ECTS bodova ili diplomu prvog ciklusa studija na Univerzitetu, smatra se studentom koji nastavlja školovanje na Univerzitetu u slučajevima kada želi nastaviti školovanje na prvom ciklusu studija Univerziteta.

Član 26.

Lice stiče status studenta Univerziteta danom potpisivanja ugovora o studiranju.

Ugovor o studiranju student potpisuje za svaku godinu redovnog studija na svim ciklusima.

Student ne potpisuje Ugovor o studiranju u slučajevima kada u akademskoj godini obnavlja status studenta na određenoj godini ili kada mu taj status miruje, kao ni u slučajevima upisa i obnove apsolventskog staža.

Član 27.

Da bi student kome je Univerzitet prva visokoškolska ustanova potpisao Ugovor o studiranju na prvom ciklusu studija, moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:

- za prvu godinu studija: postojanje kompletne upisne dokumentacije i uplaćena najmanje prva rata školarine;
- za drugu godinu: uredno ispunjene administrativne obaveze i uplaćena najmanje prva rata školarine;
- za treću godinu: uredno ispunjene administrativne obaveze i uplaćena najmanje prva rata školarine;
- za četvrtu godinu: uredno ispunjene administrativne obaveze i uplaćena najmanje prva rata školarine.

Član 28.

Da bi student koji nastavlja školovanje na Univerzitetu potpisao Ugovor o studiranju na prvom ciklusu studija, moraju biti ispunjeni sljedeći uslovi:

- postojanje prepisne dokumentacije,
- rješenje Rektora o nastavku školovanje,
- uplaćena najmanje prva rata školarine;

Na studenta iz stava 1. ovog člana primjenjuju se ista pravila definisana članom 25. ovog Pravilnika za upis svake naredne godine studija na Univerzitetu.

Član 29.

Da bi student potpisao Ugovor o studiranju na drugom ciklusu studija, moaju biti ispunjeni sljedeći uslovi:

- postojanje kompletne upisne dokumentacije,
- postojanje prepisne dokumentacije ako dolazi sa druge visokoškolske ustanove,
- uplaćena najmanje prva rata školarine.

Član 30.

Upisnom dokumentacijom u smislu Člana 25. ovog Pravilnika smatra se:

- diploma o završenoj četvorogodišnjoj srednjoj školi u BiH ili ekvivalent istoj iz inostranstva,
- svjedočanstva o završenim razredima tokom četvorogodišnjeg školovanja ili ekvivalentna javna isprava iz inostranstva,
- izvod iz matične knjige rođenih ili ekvivalentna javna isprava iz inostranstva,
- 2 fotografije formata 4x6,
- uredno popunjena upisna dokumentacija koju čini- molba za upis na Univerzitet, upisni list, prijavni list za upis studenata u školsku godinu (statistički list) i semestralni list,
- uplaćena administrativna taksa.

Sva dokumenta iz stava 1. tačka 1-3 ovog člana mogu biti predana u fomi originala ili kopije ovjerene od strane nadležnog organa vlasti.

Član 31.

Upisnom dokumentacijom u smislu Člana 27. ovog Pravilnika smatra se:

- diploma o završenom prvom ciklusu studija iste ili srodne oblasti kao i studijski program kojeg student upisuje na drugom ciklusu,
- izvod iz matične knjige rođenih ili ekvivalentna javna isprava iz inostranstva,
- potvrda o položenom prijemnom ispitu za upis drugog ciklusa studija na Univerzitetu ako je polaganje takvog ispita propisano kao obavezno,
- 2 fotografije formata 4x6,
- uredno popunjena upisna dokumentacija koju čini- molba za upis na Univerzitet, upisni list, prijavni list za upis studenata u nškolsku godinu (statistički list) i semestralni list,
- knjiga predmeta i uvjerenje o položenim ispitima odnosno ispisnica sa druge visokoškolske ustanove ako student nastavlja školovanje na Univerzitetu,
- uplaćena administrativna taksa.

Sva dokumenta iz stava 1. tačka 1-2 ovog člana mogu biti predana u fomi originala ili kopije ovjerene od strane nadležnog organa vlasti.

Član 32.

Upisnom dokumentacijom u smislu Člana 26. ovog Pravilnika smatra se:

- ispisnica sa druge visokoškolske ustanove sa spiskom položenih predmeta ili uvjerenje o položenim ispitima na drugoj visokoškolskoj ustanovi, izdato i ovjeroeno od strane nadležnog tijela te ustanove,
- dokument koji opisuje sadržaj nastavnih predmeta položenih na drugoj visokoškolskoj ustanovi (knjiga predmeta),
- molba za odobrenjem nastavka školovanja na Univerzitetu,
- zapisnik Komisije za priznavanje ispita i ECTS bodova,
- diploma o završenoj četvorogodišnjoj srednjoj školi u BiH ili ekvivalent istoj iz inostranstva,
- svjedočanstva o završenim razredima tokom četvorogodišnjeg školovanja ili ekvivalentna javna isprava iz inostranstva,
- izvod iz matične knjige rođenih ili ekvivalentna javna isprava iz inostranstva,
- 2 fotografije formata 4x6,
- uredno popunjena upisna dokumentacija koju čini- molba za upis na Univerzitet, upisni list, prijavni list za upis studenata u nškolsku godinu (statistički list) i semestralni list,
- uplaćena administrativna taksa.

Sva dokumenta iz stava 1. ovog člana mogu biti predana u fomi originala osim dokumenata iz tačaka tačka 5-7 koji mogu biti predani i u formi kopije ovjerene od strane nadležnog organa vlasti.

Član 33.

Prilikom upisa narednih godina studija na Univerzitetu, a do sticanja statusa apsolventa odnosno završetka studija, student je dužan da uredno ispunji administrativne obaveze i to:

- ovjeri prethodni semestar,
- upiše naredni semestar ako postoje uslovi propisani Zakonom.

Prilikom ovjere i upisa narednog semestra, student ispunjava administrativnu dokumentaciju koju čini: semestralni list i prijavni list za upis studenata u školsku godinu (statistički list).

Provjeru ispunjenosti uslova za ovjeru i upis semestra te samu ovjeru vrši referent Studentske službe.

Podaci o ovjeri i upisu semestra upisuju se u matičnu knjigu studenata, studentov dosije, studentov INDEX i kompjutersku evidenciju studenata (SAS).

Član 34.

Student kome je odobren status mirovanja u akademskoj godini kao i student koji obnavlja godinu studija, dužni su da ispune sljedeće administrativne obaveze:

- ovjere prethodno odslužani semestar,
- upisu status mirovanja odnosno obnove godine studija u tekućoj akademskoj godini.
- plate administrativnu taksu.

Studenti iz Člana 1. ovog Stava imaju pravo polaganja ispita u akademskoj godini u kojoj im je odobren taj status.

Član 35.

Student koji upisuje apsolventske staž dužan je da ispuni sljedeće administrativne obaveze:

- ovjeriti posljedni odslužani semestar,
- upiše apsolventske staž.

Prilikom upisa apsolventskog staža, student ispunjava administrativnu dokumentaciju koju čini: semestralni list i prijavni list za upis studenata u školsku godinu (statistički list).

Član 36.

Administrativne obaveze definisane ovim Pravilnikom student ispunjava u terminima određenim akademskim kalendarom.

Student koji ne izvrši obavezu upisa i ovjere semestra u definisanim rokovima te poslove može obaviti naknadno uz obavezu plaćanja administrativnih troškova definisanih odlukom Direktora.

Član 37.

Student plaća školarinu u visini i na način definisan aneskom Ugovora o studiranju, a u skladu sa Odlukom Univerziteta o visini školarine na studijskim programima Univerziteta i odlukom Direktora o eventualnom umanjenju školarine.

Osim školarine, student je dužan da plati administrativne troškove definisane opštim aktima Univerziteta.

Član 38.

Izvođenje nastave na Univerzitetu može biti organizovano u sjedištu Univerziteta ili van sjedišta.

Nastava van sjedišta izvodi se u studijskim centrima Univerziteta.

Izvođenje nastave van sjedišta dozvoljeno je i moguće samo sa one studijske programe za koje je Univerzitet dobio odobrenje od strane nadležnog ministarstva i samo u onim studijskim centrima koji su licencirani za taj vid aktivnosti.

Član 39.

Student Univerziteta prilikom upisa na Univerzitet bira da li će nastavu pratiti u sjedištu ili u nekom od studijskih centara.

Izabrano mjesto praćenja nastave je istovremeno i matično mjesto studiranja studenta.

Student ima pravo da dio nastave prati na drugom mjestu u odnosu na izabranu ako je nastava organizovana na isti način u oba mjesta gdje se izvodi nastava.

Član 40.

Studenti polažu ispite u matičnom mjestu studiranja na način definisan planom i programom.

Student ima pravo da polaže integralni završni ispit u drugom mjestu izvođenja nastave u odnosu na njegovo matično, ali samo u ispitnim rokovima koji se organizuju nakon završetka nastavnog dijela akademske godine (jun, jul, septembar, oktobar).

Član 41.

Univerzitet vodi centralnu evidenciju svih studenata Univerziteta bez obzira na izabranu mjesto studiranja kao i posebnu, internu evidenciju studenta po mjestima studiranja.

Studenti Univerziteta ravnospravni su u svim pravima i obavezama bez obzira na mjesto studiranja,

PRAVA I OBAVEZE STUDENATA

Član 42.

Student Univerziteta bez obzira na model studiranja i kategoriju kojoj pripada uživa ista prava i slobode i punu zaštitu definisanu Ustavom, zakonima, Statutom i opštim aktima Univerziteta.

Student ostvaruje svoja prava neposredno ili u proceduri definisanoj opštim aktima.

Član 43.

Svaki student Univerziteta ima pravo da učestvuje u realizaciji nastave kroz sljedeće aktivnosti:

- prisustvuje predavanjima i vježbama,
- postavlja pitanja, traži mišljenje, argumente i dokaze od predavača,
- iznosi lično mišljenje o temi predavanja odnosno vježbi uz navođenje argumentacije i dokaza,
- iznosi i saopštava slučajevе iz prakse i realnog života ili fiktivne slučajevе i događaje u ciju vođenja diskusije i traženja odgovora odnosno mišljanja ostalih studenata, samih predavača ili gostiju iz akademske zajednice, ako iste imaju veze sa predmetom predavanja odnosno vježbi,
- kontaktira sa akademskim osobljem univerziteta u cilju pojašnjenja materije ili upućivanja na relevantne izvore informacija ako isti imaju veze za nastavnim predmetom kojeg izučava na Univerzitetu,
- koristi informacionu bazu podataka i literaturu deponovanu u Univerzitetskoj biblioteci,
- pristupa polaganju ispita na način definisan planom i programom za svaki nastavni predmet,
- učestvuje u svim akademskim aktivnostima u organizaciji Univerziteta,
- ostvaruje sva duga prava, povoljnosti i koristi definisane Statutom i opštim aktima Univerziteta.

Univerzitet ima pravo da privremeno zabrani studentu korišćenje prava iz stava 1. tačke 6-8 ovog člana ako isti ne izmiruje finansijske obaveze prema Univerzitetu na ime školarine u skladu sa dinamikom definisanom Ugovorom o studiranju.

Član 44.

Student Univerziteta ima pravo da Rektoru uputi zahtjev za polaganje ispita iz nastavnog predmeta pred komisijom u sledećim slučajevima:

- nakon tri neuspješna pokušaja polaganja ispita iz istog nastavnog predmeta,
- u slučaju postojanja očiglednog sukoba interesa između odgovornog nastavnika i studenta,
- ako nije zadovoljan dobijenom ocjenom.

Komisije se sastoji od tri člana od kojih najmanje jedan mora imati izbor u zvanje za užu naučnu oblast kojoj pripada nastavni predmet kojeg student polaže.

Odgovorni nastavnik ne može biti član Komisije.

Član 45.

Redovni studenti Univerziteta imaju pravo da tokom akademske godine polažu djelove ispita putem kolokvijuma (parcijalnih ispita) na način definisan planom i programom.

Studenti koji studiraju uz rad ovo pravo ostavruju samo uz izričitu saglasnost premetnog nastavnika.

Raspored prijavljivanja i održavanja parcijalnih ispita određuje se akademskim kalendarom na početku akademske godine.

Ocenjivanje nastavnika/saradnika

Član 46.

Radi kontrole i uvida u kvalitet rada premetnog nastavnika ili saradnika, predavanju, odnosno vježbama, može da prisustvuje rektor, prorektor za nastavu i rukovodilac organizacione jedinice bez obaveze najave svog dolaska.

Evaluacija nastavnika i saradnika vrši se i od strane studenata u toku svakog semestra, provođenjem anonimne ankete.

Postupak evaluacije, način obrade podataka i njihovo korišćenje bliže određuje Pravilnik o studentskoj anketi.

Nagrađivanje studenata

Član 47.

Student koji je položio sve ispite sa studijske godine u toke redovnog trajanja školske godine sa prosjekom ocjena najmanje 8,01 dobija priznanje „**Srebrna plaketa Univerziteta za postignuti uspjeh**“.

Student koji je položio sve ispite sa studijske godine u toke redovnog trajanja školske godine sa prosjekom ocjena najmanje 9,01 dobija priznanje „**Zlatna plaketa Univerziteta za postignuti uspjeh**“

Priznanje „Srebrna značka Univerziteta za postignut uspjeh“ i „Zlatna značka Univerziteta za postignut uspjeh“ dodjeljuje se studentima prvog i drugog ciklusa studija, na svim godinama studija.

Priznanje „Srebrna značka Univerziteta za postignut uspjeh“ i „Zlatna značka Univerziteta za postignut uspjeh“ dodjeljuje se za prethodnu školsku godinu, na osnovu Izvještaja Komisije za nagrađivanje studenata za postignut uspjeh, u sljedećoj školskoj godini, načelno na dan Univerziteta.

Član 48.

Studenti mogu biti nagrađeni za postignute uspjehe odlaskom na studijska putovanja, izlete i stručne posjete.

Odluku o sprovоđenju nagradnih aktivnosti i uslovima za ostvarivanje istih donosi Direktor Univerziteta.

Član 49.

Studenti koji su na Univerzitetu za poslovni inženjering i menadžment Banja Luka završili cjelokupan prvi i drugi ciklus studija (sakupili ukupno 300 ECTS bodova) dobijaju prilikom svečane dodjele master diplome (diplome o završenom drugom ciklusu) poklon „Zlatan prsten s grbom Univerziteta”.

Završne odredbe

Član 50.

Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Članovi ovog Pravilnika podložni su promjenama, izmjenama i dopunama u skladu s promjenama u zakonodavstvu koje uređuje područje visokog obrazovanja i ukoliko to praksa i razvoj PIM Univerziteta budu zahtijevali.

Predsjedavajući Senata

---

prof. dr Snežana Pantelić Vujanić, rektor